

ОГЛЯД КОЛЕКЦІЇ МОЛЮСКІВ КЛАСУ GASTROPODA, ПІДКЛАСІВ PATELLOGASTROPODA, NERITIMORPHA, VETIGASTROPODA (MOLLUSCA) МУЗЕЮ ПРИРОДИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В. Н. КАРАЗИНА

Ірина МОСКАЛЕЦЬ

Перший та єдиний систематичний каталог Зоологічного Кабінету Імператорського Харківського Університету було надруковано у 1854 році та нараховувал 1397 видів (5444 екз.). Кожна мушля мала унікальний номер, що позначався у каталозі, а види етикетовані. На жаль, рукописний варіант каталогу не зберігся, а також було втрачено частину етикеток. Для того щоб отримати повну інформацію про експонат приходилося зіставляти номер на мушлі із записом в каталозі. З часом колекція мушель поповнювалась із різноманітних джерел. Так, багато етикетованих зразків було доставлено директором Музею природи Харківського університету (1975–1988 рр.) Л.В. Корабельниковим з різних морів Південної півкулі. В різні роки колекцію поповнювали матеріалом з Білого моря, Японського моря та В'єтнаму І.П. Москалець, з о. Куба д.б.н. О.М. Сумароков та з Австралії доцент кафедри ботаніки Харківського університету к.б.н. І.В. Друльова та ін. Рідкісні мушлі з узбережжя Антарктиди доцентом кафедри зоології та екології тварин Харківського університету к.б.н. А.Ю. Утєвським. Багато мушель гарної якості у тому числі рідкісних було отримано в дар від колекціонера, мецената, депутата Верховної Ради О.Б. Фельдмана. У даному огляді наводиться анований список мушель моллюсків класу Gastropoda, підкласу Patellogastropoda – 4 родини, 14 родів 47 видів, 399 екземплярів, підкласу Neritimorpha – 2 родини, 14 родів, 38 видів, 1086 екземплярів та підкласу Vetigastropoda – 10 родин, 45 родів, 146 видів, 1189 екземплярів, що зберігаються у Музеї природи Харківського національного університету ім. В. Н.Каразіна.

Ключові слова: черевоногі моллюски, анований список, наукові бази даних, Україна, систематичний каталог І. А. Криницького.

Музей природи, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, вул. Трінклера, 8, Харків, 61058, Україна; e-mail: imoskalets@gmail.com

Review of the collection mollusk shells (Mollusca: Gastropoda), Subclass Patellogastropoda, Subclass Neritimorpha, Subclass Vetigastropoda, which deposited in Museum of Nature of V.N. Karazin Kharkiv National University Moskalets I.

The first and the only one systematic catalogue of exhibits of the Zoological Cabinet of the Imperial Kharkiv University was published in 1854 and moved 1397 species (5444 specimens). Each shell had unique number, which was indicated in the catalog. Over time, the collection of shell was replenished from various sources. So, many labeled specimens were delivered the director (1975–1988 years) of the Museum of Nature of Kharkiv University L. Korabelnikov from different seas of the hemisphere. The collection was completed with material from White Sea, Japan Sea and Vietnam by I.P. Moskalets, from Cuba by DBS O.M. Sumarokov and from Australia by Associate Professor of Department of Botany of Kharkiv University CBS I.V. Drulova et al. in different years. Rare shells from the coast of Antarctica by an Associate Professor of Department of Zoology and Ecology of Kharkiv A. Yu. Universky. Many shells of good quality, including rare ones, were received as a gift from collector, a member of the Ukrainian parliament and member of the Supreme Soviet O. Feldman. In current article the annotated checklist of gastropods mollusk shells is provided and consists of 4 families, 14 genera, 47 species, 399 specimens from Subclass Patellogastropoda, 2 families, 14 genera, 38 species, 1086 specimens from Subclass Neritimorpha and 10 families, 45 genera, 146 species, 1189 specimens from Subclass Vetigastropoda, which deposited in Museum of Nature of V. N. Karazin Kharkiv National University.

Key words: gastropods, annotated checklist, scientific database, Ukraine, I. A. Krynytsky systematic catalogue.

Museum of Nature of V. N. Karazin Kharkiv National University, Trinkler Str., 8, Kharkiv, 61058 Ukraine; e-mail: imoskalets273@gmail.com

Вступ

Перше зібрання мушель до Зоологічного Кабінету Імператорського Харківського Університету було придбано у 1809 році у Ганноверського аптекаря Андре та нараховувало 219 екземплярів. Під час керування кабінетом І. А. Криницьким з 1826 року по 1838 рік колекція мушель була приведена у систематичний порядок та збільшилась до 1991 екземплярів. З 1838 року по 1841 рік Зоологічним Кабінетом керував І. Й. Калініченко. За цей час колекція мушель збільшилась за рахунок придбаних у вдови Криницького, експедицій до Криму та Кавказу та експедицій С. Петербургського Університету до 5366 екземплярів. У першому систематичному каталозі, що вийшов у 1854 році (Рис. 1) нараховувалося 1397 видів (5444 екз.) мушель.

Кожна мушля мала унікальний номер, що позначався у каталозі, а види етикетовані. На жаль, рукописний варіант каталогу не зберігся, а також було втрачено частину етикеток. Для того щоб отримати повну інформацію про експонат приходилося зіставляти номер на мушлі із записом в каталозі. З часом колекція мушель поповнювалась із різноманітних джерел. Так, багато етикетованих зразків було доставлено директором Музею природи Харківського університету (1975–1988 рр.) Л. В. Корабельниковим з різних морів Південної півкулі. Автором колекція була поповнена особистими зборами з Білого моря (1979 р.), Японського моря (1989 р.) та В'єтнаму (2007 р.). Невеличка кількість мушель зібраних на о. Куба у 1991 році була подарована музею д.б.н. О.М.Сумароковим. У 1997 році доцент

кафедри ботаніки Харківського університету к.б.н. І.В.Друльова подарувала музею мушлі зібрані в Австралії. У 2004 році доцент кафедри зоології та екології тварин Харківського університету к.б.н. А.Ю.Утевський поповнив колекцію рідкісними мушлями, що були зібрані ним у продовж експедиції до Антарктиди. З 1998 року по теперішній час багато мушель гарної якості у тому числі рідкісних було отримано в дар від колекціонера, мецената, депутата Верховної Ради О. Б. Фельдмана.

Матеріали і методи

Для визначення видової належності були використані відповідні визначники (Anistratenko et al. 2011; Kantor, Sysoiev, 2007; Abbott, Dance 2000; Anseew, Goto 1996; Howorth 1978; Wilson 1994). Види наведені згідно з сучасною системою (Bouchet, Rocroi 2017).

У списку наведена тільки інформація яка вказана на етикетках. Кожна мушля була оздоблена інвентарним номером та занесена до інвентарної книги Музею природи.

Прийняті скорочення:

вдсх. — водосховище

гл. — глибина

екз. — екземпляр

м. — мис

НПП — Національний природний парк

о. — острів

обл. — область

р. — ріка

р-н — район

смт — селище міського типу

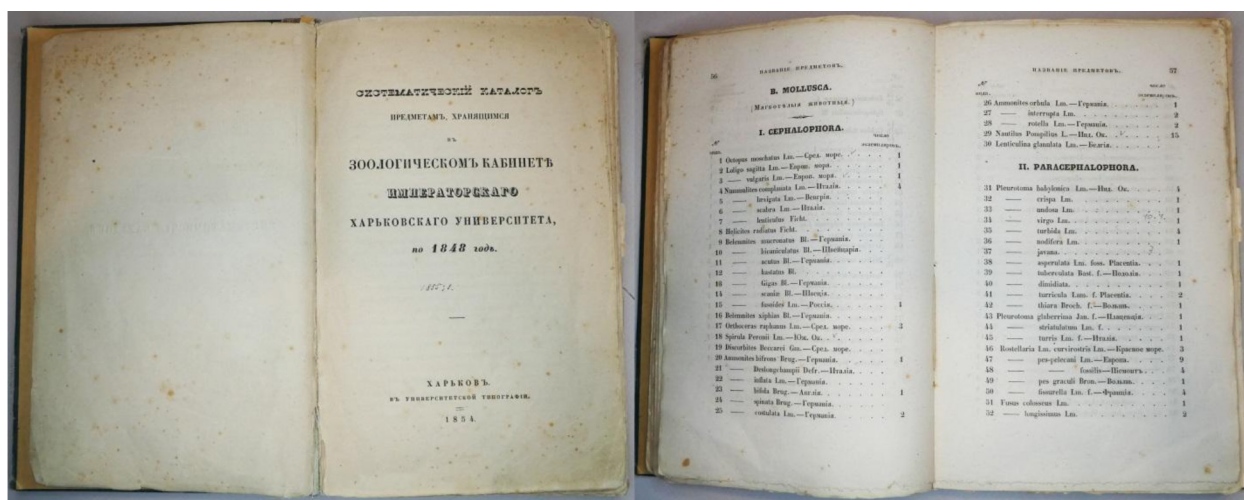

Рис. 1. Перше видання систематичного каталогу колекції Зоологічного Кабінету Імператорського Харківського Університету (Фото Ю. Гуглі)

Fig. 1. The first edition of the systematic catalog of the collection of the Zoological Cabinet of the Imperial Kharkiv University (Foto by Yu. Guglya)

Результати та обговорення

У даній статті представлений огляд колекції мушель молюсків класу Gastropoda, що зберігаються у Музеї природи Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, а саме підкласу Patellogastropoda – 4 родини, 14 родів, 47 видів, 399 екземплярів; підкласу Neritimorpha – 2 родини, 14 родів, 38 видів, 1086 екземплярів та підкласу Vetigastropoda – 10 родин, 45 родів, 146 видів, 1189 екземплярів.

Підклас Patellogastropoda

Родина Lepetidae Gray, 1850

Lepeta Gray, 1842

Lepeta caeca (Müller, 1776): (2 екз.) о. Сахалін, 1982 р., гл. 4 м, на скелі.

Родина Lottiidae Gray, 1840

Astaea Eschscholtz, 1833

Astaea mitra Rathke, 1833: (2 екз.) Тихоокеанське узбережжя Північної Америки.

Eoastrea T. Nakano & Ozawa, 2007

Eoastrea pustulata (Helbling, 1779): (12 екз.) о. Куба, 1968 р., на березі (Бочкарьова Н.).

Lottia Gray, 1833

Lottia antillarum (Sowerby, 1834): (3 екз.) Карибське море.

Lottia cubensis (Reeve, 1855): (5 екз.) о. Куба, 1968 р., на березі (Бочкарьова Н.).

Lottia gigantea (Gray in Sowerby, 1834): (1 екз.) Тихоокеанське узбережжя Північної Америки.

Lottia leucopleura (Gmelin, 1791): (5 екз.) 1854 р.; (10 екз.) о. Куба, Тарара, 18 км NE Гавани, 07.1991 р., на березі (Сумароков О.М.).

Lottia pelta (Rathke, 1833): (30 екз.) Японське море, затока Петра Великого, 1980 р., літораль (експедиція Музею природи); (3 екз.) там же, 1981 р., на березі; (експедиція Музею природи); (10 екз.) там же, 1989 р., літораль, гл. 0,5 м (Москалець І.П.).

Lottia scutum (Rathke, 1833): (1 екз.) о. Сахалін, 1980 р., на березі.

Neveotectura Habe, 1944

Neveotectura pallida (Gould, 1859): (5 екз.) о. Сахалін, південна частина, 1950 р, на березі; (14 екз.) Японське море, затока Петра Великого, 1980 р., на березі (експедиція Музею природи); (12 екз.) там же, о. Попова, 1989 р., літораль, гл. 0,5 м, серед каміння (Москалець І.П.).

Patelloida Quoy & Gaimard, 1834

Patelloida latistrigata (Angas, 1865): (6 екз.) південна Австралія (Корабельніков Л.В.).

Patelloida saccharina (Linnaeus, 1758): (3 екз.).

Patelloida saccharinoides Habe & Kosuge, 1966: (9 екз.) 1848 р.

Scurria Gray, 1847

Scurria viridula (Lamarck, 1819): (1 екз.).

Testudinalia Moskalev, 1966

Testudinalia testudinalis (Müller, 1776): (5 екз.)

Баренцове море, о. Ворон'ї Лудки, 1969 р., верхня сублітораль (Мурахвері О. М.); (58 екз.) Біле море, 1979 р., гл. 0,5 м, серед каміння (Москалець І. П.).

Родина Nacellidae Thiele, 1891

Cellana Adams, 1869

Cellana capensis (Gmelin, 1791): (6 екз.) 1848 р.

Cellana conciliate Iredale, 1940: (4 екз.) Австралія, Новий Південний Уельс, Batmens Bay, Lilly Pilly, 1997 р., на березі (Друльова І. В.).

Cellana nigrolineata (Reeve, 1839): (2 екз.) 1848 р.

Cellana ornate (Dillwyn, 1817): (1 екз.) Нова Зеландія (Корабельніков Л.В.).

Cellana radians (Gmelin, 1791): (1 екз.) Нова Зеландія, 1854 р.

Cellana radiata (Born, 1778): (2 екз.) 1848 р.

Cellana sandwicensis (Piesse, 1861): (3 екз.).

Cellana testudinaria (Linnaeus, 1758): (2 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (2 екз.) 1981 р.

Nacella Schumacher, 1817

Nacella concinna Strebet, 1908: (1 екз.) о. Калінгер, станція «Академік Вернандський», 2004 р. (Утевський А. Ю.); (2 екз.), Антарктида, Аргентинські острови, 65°15' S; 64°16' W, 12.2003–02.2004 р. (Утевський А. Ю.).

Nacella deaurata (Gmelin, 1791): (3 екз.) Магеланова протока, 1854 р.; (2 екз.), 1981 р.; (2 екз.).

Nacella fuegiensis (Reeve, 1855): (1 екз.) Аргентина, Вогняна Земля, протока Бігль, 54°57,31' S; 66°63,18' W, 2004 р., гл.18 м (Утевський А. Ю.).

Nacella magelanica (Gmelin, 1791): (2 екз.) Магеланова протока, 1854 р.; (3 екз.) Вогняна Земля, Lapatica Bay, 2004 р. (Утевський А.Ю.).

Родина Patellidae Rafinesque, 1815

Cymbula H. Adams & A. Adams, 1854

Cymbula compressa (Linnaeus, 1758): (6 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (1 екз.) 1984 р.

Cymbula granatina (Linnaeus, 1758): (17 екз.) Антильські острови, 1848 р.; (4 екз.) 1848 р.

Cymbula miniata (Born, 1778): (13 екз.) Африка, 1848 р.

Cymbula oculus (Born, 1778): (3 екз.) Африка, 1848 р.; (1 екз.) 1874 р.

Helcion Montfort, 1810

Helcion dunkeri (Krauss, 1848): (1 екз.) південна Африка (Корабельніков Л. В.).

Patella Linnaeus, 1758

Patella aspera Röding, 1798: (1 екз.) Середземне море, 1848 р.; (1 екз.) 2003 р.

Patella caerulea (Linnaeus, 1758): (2 екз.) Адриатичне море, 1957 р.

Patella depressa Pennat, 1777: (5 екз.) 1848 р.

Patella ferruginea (Gmelin, 1791): (1 екз.) Середземне море, 1848 р.; (1 екз.) 1875 р.

Patella pectunculus (Gmelin, 1791); (1 екз.) Середземне море, 1848 р.; (3 екз.) 1875 р.

Patella pellucida (Linnaeus, 1758): (2 екз.) Європа, 1848 р.

Patella ulyssiponensis Gmelin, 1791: (3 екз.) Чорне море, 1875 р.; (9 екз.) Чорне море, 1877 р.; (2 екз.) Чорне море, 1958 р., на березі (Колодько К. М.); (6 екз.) Чорне море, біля Алушти, 07.1970 р., на березі (Стрелков); (45 екз.) Чорне море, 1980 р.

Patella vulgata (Linnaeus, 1758): (6 екз.) Європа, 1848 р.; (6 екз.) Середземне море.

Scutellastra H. Adams & A. Adams, 1854

Scutellastra barbara (Linnaeus, 1758): (3 екз.) Африка, 1848 р.

Scutellastra chapmani (Tenison-Wood, 1876): (1 екз.) 1981 р.; (4 екз.) Австралія, Новий Південний Уельс, Batmen Bay, Lilly Pilly, 1997 р., на березі (Друльова І. В.).

Scutellastra cochlear (Born, 1778): (1 екз.) Африка, м. Доброї Надії, 1848 р.

Scutellastra granularis (Linnaeus, 1758): (4 екз.) Африка, 1848 р.

Scutellastra longicosta (Lamarck, 1819): (1 екз.) Африка, 1848 р.; (1 екз.) *Patella octocostata* Kryn. (Рис. 2, 3, 6).

Scutellastra mexicana (Broderip & Sowerby, 1829): (1 екз.) 1848 р.; (5 екз.).

Scutellastra tabularis (Krauss, 1848): (1 екз.) 1848 р.; (1 екз.) південна Африка, 1998 р. (Від Фельдмана О. Б.)

Підклас Neritimorpha

Родина Neritidae Rafinesque, 1815

Clypeolum Recluz, 1842

Clypeolum granosum (Sowerby, 1825): (3 екз.) Гавайські острови, 1877 р.

Neripteron Lesson, 1831

Neripteron violaceum (Gmelin, 1791): (5 екз.) 1875 р.

Nerita Linnaeus, 1758

Nerita adenensis Mienis, 1978: (35 екз.) Червоне море, Єгипет, Хургада, 2008 р., літораль (Фандікова М. В.).

Nerita albicilla Linnaeus, 1758: (1 екз.) південна Африка, м. Доброї Надії, 1848 р.; (2 екз.) 1875 р.; (2 екз.) Червоне море, 2001 р., верхня сублітораль (Ковальчук А. Ф.); (3 екз.) Червоне море, Єгипет, Хургада, 2008 р., літораль (Фандікова М. В.).

Nerita aterrima Gmelin, 1791: (3 екз.) 1848 р.

Nerita atramentosa Reeve, 1855: (2 екз.) Австралія, Новий Південний Уельс, Batmen Bay, Lilly Pilly, 1997 р., на березі (Друльова І. В.).

Nerita costata Gmelin, 1791: (2 екз.) 1875 р.

Nerita exuvia Linnaeus, 1758: (3 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (1 екз.) 1875 р.; (1 екз.) о. Калімантан, 2004 р., на березі (від Фельдмана О. Б.).

Nerita fulgurans Gmelin, 1791: (1 екз.) Атлантичний океан, Бразилія, штат Сеара, порт Камоцин, 2021 р., літораль (від Фельдмана О. Б.).

Nerita histrio Linnaeus, 1758: (1 екз.) південний В'єтнам, о. Фукуок, 03.2007 р., гл. 1м, на камені (Москалець І. П.).

Nerita peloronta Linnaeus, 1758: (4 екз.) Антильські острови, 1848 р.; (15 екз.) о. Куба, Тарара, 18 км NE Гавани, 07.1991 р., на березі (Сумароков О. М.); (5 екз.) о. Куба, 1973 р., на березі (Бочкарьова Н.).

Nerita plicata Linnaeus, 1758: (1 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (5 екз.) 2006 р.

Nerita polita Linnaeus, 1758: (4 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (2 екз.) Червоне море, 2001 р. верхня сублітораль (Ковальчук А. Ф.); (12 екз.) 2006 р.

Рис. 2 *Patella octocostata* Kryn. L 48,4 мм (Фото Ю. Гуглі)

Fig. 2. *Patella octocostata* Kryn. L 48,4 мм (Foto by Yu. Guglya)

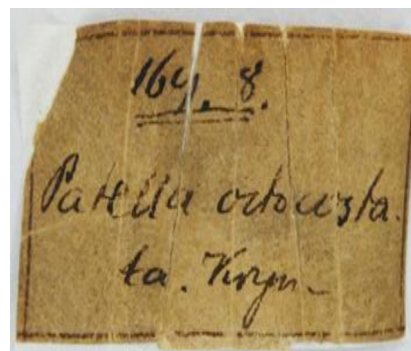

Рис. 3 Оригінальна етикетка мушлі (Фото Ю. Гуглі)

Fig. 3. The original shell label (Foto by Yu. Guglya)

Nerita tessellata Gmelin, 1791: (8 екз.) Атлантичний океан, 1848 р.; (3 екз.) о. Куба, Тарара, 18 км NE Гавани, 07.1991 р., на березі (Сумароков О. М.); (9 екз.) о. Куба, 1973 р., на березі (Бочкарьова Н.).

Nerita textilis Gmelin, 1791: (2 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (1 екз.) Індійський океан, Сомалі, 1971 р. (Лужина О. Б.); (9 екз.) о. Куба, 1968 р., на березі (Бочкарьова Н.); (15 екз.) 2016 р.

Nerita senegalensis Gmelin, 1791: (1 екз.) Атлантичний океан, 1848 р.

Nerita undata Linnaeus, 1758: (2 екз.) 1848 р.; (2 екз.) 2016 р.

Nerita versicolor Gmelin, 1791: (8 екз.) Карибське море, Антильські острови, 1848 р.; (34 екз.) Карибське море, 1983 р. (Акуленко); (10 екз.) о. Куба, Тарара, 18 км NE Гавани, 1991 р., на березі (Сумароков О.М.).

Nereina DeCristofori & Jan, 1832

Nereina punctulata (Lamarck, 1816): (5 екз.) 1875 р.

Neritodryas vonMartens, 1869

Neritodryas cornea (Linnaeus, 1758): (1 екз.), Філіппінські острови, 2016 р.

Neritodryas dubia (Gmelin, 1791): (1 екз.) 1848 р.; (1 екз.) Філіппінські острови, 2001 р., (від Фельдмана О. Б.).

Puperita Gray, 1857

Puperita pupa (Linnaeus, 1758): (3 екз.) без етикеток; (20 екз.) о. Куба, Тарара, 18 км NE Гавани, 07.1991 р., на березі (Сумароков О. М.).

Septaria Férussac, 1807

Septaria porcellana borbonica (Boryde Saint-Vincent, 1804): (2 екз.) В'єтнам, 2016 р.

Smaragdia Issel, 1869

Smaragdia rangiana (Récluz, 1841): (9 екз.) Філіппінські острови, 2021 р. (Від Фельдмана О.Б.).

Smaragdia viridis Linnaeus, 1758: (50 екз.) Карибське море, Антильські острови, 1848 р.

Theodoxus Montfort, 1810

Theodoxus astrachanicus Starobogatov, Filchakov, Antonovaet Pirogov, 1994: (8 екз.) 1875 р.; (3 екз.).

Theodoxus euxinus (Clessin, 1885): (35 екз.) Україна: Одеська обл., устя р. Дністер; (166 екз.) Миколаївська обл., біля Миколаїва, 10.05.2007 р., р. Південний Буг (Зіненко О. І.); (17 екз.) Херсонська обл., біля Херсона, 09.06.2008 р., р. Дніпро (Зіненко О. І.); (7 екз.) Чорне море, Чорноморський заповідник, 13.09.2009 р., на березі (Дев'ятко Т. М.).

Theodoxus flaviatilis (Linnaeus, 1758): (4 екз.) Україна: біля Херсону, 1848 р.; (1 екз.) Дністровський лиман, 1835 р., на літоралі; (2 екз.) Луганська обл., біля Лисичанську, 11.04.1928 р., р. Сіверський

Донець, на березі; (150 екз.) Харківська обл., мисливський заказник «Печенезький», 1958 р., р. Сіверський Донець, на березі (Колодько К. М.); (14 екз.) (8 екз.) біля Ізюма, 1967 р., р. Сіверський Донець; Зачепилівський р-н, селище Малий Орчик, 27.08.1972 р., р. Орель (Ведмедеря В. Й.); (1 екз.) біля селища Богуславка, 19.08.2007 р., вдсх. Червонооскільське (Гутля Ю. О.); (50 екз.) смт Дворічна, 23.09.2012 р., р. Оскіл (Зіненко О. І.); (25 екз.) Сумська обл., біля Сум, 16.08.1969 р., р. Псел (Стрелков Д.); (18 екз.) (35 екз.) Вінницька обл., біля селища Стріжавка, 16.08.1982 р., р. Південний Буг (Жолудь Т. П.); (10 екз.) Миколаївська обл., о-колиці селища Трикрати, НПП «Бузький Гард», 29.06.2010 р., р. Арбузинка (Леженіна І. П.); Росія: Курська обл., біля Рильську, 16.10.1966 р., р. Сейм (Пашков В.).

Theodoxus pallasi Lindholm, 1924: (100 екз.) Каспійське море, Дагестан, 1860–1875 pp.; (4 екз.) Каспійське море, 1872 р.; (3 екз.) Каспійське море, південно-західна частина (Сергуладзе В.).

Vitta Mörch, 1852

Vitta meleagris (Lamarck, 1822): (2 екз.) Карибське море, Сан-Домінго, 1848 р.

Vitta virginea (Linnaeus, 1758): (4 екз.) Карибське море, Сан-Домінго, 1848 р.; (75 екз.) 1875 р.; (24 екз.) 1983 р.

Vitta zebra (Bruguere, 1792): (1 екз.) Карибське море, 2016 р.

Vettina Barker, 1923

Vettina coromandeliana (Sowerby, 1832): (1 екз.) Філіппінські острови, 2001 р. (Від Фельдмана О. Б.).

Vettina turrata (Gmelin, 1791): (1 екз.) 1848 р.

Vettina waigiensis (Lesson, 1831): (3 екз.) 2016 р.; (1 екз.) Філіппінські острови, 2018 р. (Від Фельдмана О. Б.).

Родина Heilinidae Férussac, 1822

Alcadia Gray, 1840

Alcadia major (Gray, 1824): (1 екз.) о. Ямайка, 1877 р.

Emoda H. Adams & A. Adams, 1856

Emoda sagraiana (d'Orbigny, 1842): (1 екз.) о. Куба, 2006 р.

Viana H. Adams & A. Adams, 1856

Viana regina (Morelet, 1849): (2 екз.) о. Куба, провінція Виналес, Сан-Висенте, 2018 р. (Від Фельдмана О. Б.).

Підклас Vetigastropoda

Ряд Pleurotomariida

Родина Pleurotomariidae Swainson, 1840

Mikadotrochus Lindholm, 1927

Mikadotrochus hirasei (Pilsbry, 1903): (1 екз.) Філіппінські острови, 2019 р. (Від Фельдмана О. Б.).

Bayerotrochus Harasewych, 2002
Bayerotrochus teramachii (Kuroda, 1955): (1 екз.) Південно-Китайське море, 2001 р. (від Фельдмана О. Б.).

Ряд Lepetellida

Родина Haliotidae Rafinesque, 1815

Haliotis Linnaeus, 1758

Haliotis assimilis Dall, 1878: (1 екз.) Каліфорнійська затока, 2008 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis asinina Linnaeus, 1758: (2 екз.) Китай, 1848 р.; (2 екз.) 1981 р.

Haliotis corrugata Wood, 1825: (1 екз.) Каліфорнійська затока, 2005 р. (Бондарев І. П.).

Haliotis cracherodii Leach, 1814: (3 екз.) Каліфорнійська затока, 1877 р.

Haliotis cyclobates Peron, 1816: (1 екз.) південна Австралія, біля Единбургу, 2008 р., гл. 10 м, на камені (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis discus Reeve, 1846: (2 екз.) Японське море, південне Примор'я.

Haliotis diversicolor squamata Reeve, 1846: (1 екз.) 2012 р.

Haliotis emma Reeve, 1846: (1 екз.) Австралія, штат Вікторія, затока Порт-Філіп, 2008 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis fulgens Philippi, 1845: (1 екз.) Каліфорнійська затока, Мексика, 2025 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis gigantea Gmelin, 1791: (2 екз.) Японське море, 1876 р. (Савченко С.).

Haliotis glabra Gmelin, 1791: (2 екз.) Австралія, 1848 р.; (4 екз.) Австралія, 1981 р.

Haliotis iris Martin, 1784: (2 екз.) Нова Зеландія, 1883–1877 рр. (Ладин В. А.).

Haliotis kamtschatkana Jonas, 1845: (1 екз.) Тихий океан, південна Аляска, 2008 р., на камені (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis lamellose Lamarck, 1822: (1 екз.) Середземне море, Італія, 2005 р. (Бондарев І. П.).

Haliotis midae Linnaeus, 1758: (4 екз.) Південна Африка, м. Доброї Надії, 1848 р.; (1 екз.) Південна Африка, 2016 р.; (1 екз.) Південна Африка, 1999 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis multiperforata Reeve, 1846: (1 екз.) Індійський океан, 2005 р. (Бондарев І. П.).

Haliotis mykonosensis Owen, Hanavan & Hall, 2001: (3 екз.) Середземне море, Греція, 1980 р.

Haliotis ovina Gmelin, 1791: (2 екз.) Індійський океан, 1981 р.; (1 екз.) Індійський океан, 2005 р. (Бондарев І. П.).

Haliotis parva Linnaeus, 1758: (3 екз.) Індійський океан, 1848 р.

Haliotis patamakantini Dekker et al., 2001: (1 екз.) Тайланд, 2002 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis pustulata Reeve, 1846: (1 екз.) Червоне море, Синайський півострів, 2008 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis roei Gray, 1826: (1 екз.) південна Австралія, біля Единбургу, 2008 р., під камінням (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis ruber Leach, 1814: (1 екз.) Австралія, 2001 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis rugosa Lamarck, 1822: (1 екз.) Індійський океан, Африка, 1848 р.

Haliotis rufescens Swainson, 1822: (1 екз.) Каліфорнійська затока, 2001 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis scalaris Leach, 1814: (1 екз.) Австралія, 2006 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis spadicea Donovan, 1808: (4 екз.) Австралія, 1848 р.

Haliotis squamata Reeve, 1846: (2 екз.) Індійський океан, 1848 р.

Haliotis thailandicus Patamakanthin, 2002: (2 екз.) Тайланд, 2002 р. (від Фельдмана О. Б.).

Haliotis tuberculata Linnaeus, 1758: (1 екз.) Середземне море, Триєст, 1875 р.; (4 екз.) Середземне море, Європа, 1848 р.

Haliotis unilateralis Lamarck, 1822: (2 екз.) Австралія, 1848 р.

Haliotis varia Linnaeus, 1758: (3 екз.) Індія, 1848 р.; (2 екз.) Індійський океан, 1981 р.

Haliotis virginea Gmelin, 1791: (2 екз.) Нова Зеландія, 1848 р.

Родина Fissurellidae Fleming, 1822

Amathina Gray, 1842

Amathina tricarinata (Linnaeus, 1767): (1 екз.) 1981 р.

Clypidina Gray, 1847

Clypidina notate (Linnaeus, 1758): (2 екз.) Середземне море, 1848 р.

Dendrofissurella McLean & Kilburn, 1986

Dendrofissurella scutellum (Gmelin, 1791): (2 екз.) Південна Африка, 1981 р. (Корабельніков Л. В.).

Dendrofissurella scutellum hiantula (Lamarck, 1822): (1 екз.) Індійський океан, 1848 р.

Diodora Gray, 1821

Diodora aspera (Rathke, 1833): (1 екз.) 1884 р.

Diodora cayenensis (Lamarck, 1822): (1 екз.) Карибське море, Гвіана, 1848 р.

Diodora dysoni (Reeve, 1850): (2 екз.) 1981 р.

Diodora graeca (Linnaeus, 1758): (8 екз.) Середземне море, 1848 р.

Diodora jukesii (Reeve, 1849): (1 екз.) 1981 р.

Diodora listeri (d'Orbigny, 1842): (6 екз.) Карибське море, 1981 р.; (5 екз.) о. Куба, Тарара, 18 км NE Гавани, 07.1991 р., на березі

(Сумароков О. М.); (4 екз.) о. Куба, 1973 р., на березі (Бочкарьова Н.).

Diodora patagonica (d'Orbigny, 1847): (1 екз.) 1981 р.

Fissurella Bruguière, 1789

Fissurella angusta (Gmelin, 1791): (1 екз.) Карибське море, 1874 р.

Fissurella barbadensis Gmelin, 1791: (14 екз.) Карибське море, о. Барбадос, 1848 р.; (5 екз.) Карибське море, о. Куба, Тарапа, 18 км NE Гавани, 1991 р., на березі (Сумароков О. М.); (15 екз.) Карибське море, о. Куба, 1968–1973 рр. (Бочкарьова Н.).

Fissurella bridgesi Reeve, 1849: (1 екз.) 1981 р.

Fissurella fascicularis Lamarck, 1822: (2 екз.) 1981 р.

Fissurella maxima Sowerby, 1835: (1 екз.) 1875 р.

Fissurella nodosa (Born, 1778): (1 екз.) Карибське море, Антильські острови, 1848 р.; (2 екз.) 1875 р.; (5 екз.) Карибське море, біля Гавани, 1983 р. (Акуленко).

Fissurella picta (Gmelin, 1791): (1 екз.) 1875 р.

Fissurella radiata Lamarck, 1822: (5 екз.) Карибське море, Антильські острови, 1848 р.

Fissurella rosea (Gmelin, 1791): (10 екз.) Карибське море, Гвіана, 1948 р.

Fissurella virescens Sowerby, 1835: (2 екз.) 1875 р.

Hemitoma Swainson, 1840

Hemitoma octoradiata (Gmelin, 1791): (1 екз.) Карибське море, 1981 р.

Lucapina Gray, 1835

Lucapina aegis (Reeve, 1850): (1 екз.) Карибське море, півострів Флорида, 2010 р., гл. 20 м (від Фельдмана О. Б.).

Lucapina suffusa (Reeve, 1850): (1 екз.) Карибське море, 1981 р.

Rupilaea Gray, 1835

Rupilaea aperta (Sowerby, 1825): (1 екз.) Південна Африка, 1981 р. (Корабельніков Л. В.).

Scutus Montfort, 1810

Scutus antipodes Montfort, 1810: (1 екз.) Австралія, 1848 р.; (3 екз.) 1981 р.

Ряд Seguenziida

Родина Chilodontaidae Wenz, 1938

Euchelus Philippi, 1847

Euchelus atratus (Gmelin, 1791): (1 екз.).

Ряд Trochida

Родина Calliostomitidae Thiele, 1924

Astele Swainson, 1855

Astele subcarinata Swainson, 1855: (1 екз.) південна Австралія, 1981 р. (Корабельніков Л. В.).

Calliostoma Swainson, 1840

Calliostoma annulatum (Lightfoot, 1786): (1 екз.) 1848 р.

Calliostoma bicingulatus (Lamarck, 1822): (2 екз.) Карибське море, о. Мартініка, 1848 р.

Calliostoma canaliculatum (Lightfoot, 1786): (1 екз.) Тихий океан, Каліфорнійська затока, 2018 р., на скелі (від Москалець І. П.).

Calliostoma conulus (Linnaeus, 1758): (1 екз.) 1848 р.

Calliostoma granulatum (Born, 1778): (2 екз.) Атлантичний океан, 1848 р.

Calliostoma gualterianum (Philippi, 1848): (5 екз.) Середземне море, 1848 р.

Calliostoma jujubinum (Gmelin, 1791): (1 екз.) 1981 р.

Calliostoma zizyphinus (Linnaeus, 1758): (3 екз.) Середземне море, 1848 р.; (1 екз.) Середземне море.

Jujubinus Monterosato, 1884

Jujubinus exasperates (Pennat, 1777): (6 екз.) Середземне море, 1848 р.

Родина Tegulidae Kuroda, Habe & Oyama, 1971

Agathistoma Olsson & Harbison, 1953

Agathistoma excavatum (Lamarck, 1822): (2 екз.) Карибське море, 2012 р.

Agathistoma fasciata (Born, 1778): (23 екз.) Карибське море, о. Куба, 1968–1973 рр. (Бочкарьова Н.).

Cittarium Philippi, 1847

Cittarium pica (Linnaeus, 1758): (1 екз.) Атлантичний океан, 1848 р.; (1 екз.) Карибське море, 1883 р.; (1 екз.) 1989 р.; (2 екз.) Карибське море, о. Куба, 1968–1973 рр., на березі (Бочкарьова Н.); (2 екз.) 2018 р.

Rochia Gray, 1857

Rochia conus (Gmelin, 1791): (1 екз.) о. Калімантан, 2004 р., на мілководді (від Фельдмана О. Б.).

Rochia niloticus (Linnaeus, 1767): (4 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (3 екз.) Індійський океан, східна Індія, 1883 р.

Tectus Montfort, 1810

Tectus dentatus (Forskål, 1775): (1 екз.) 1875 р.

Tectus fenestratus (Gmelin, 1791): (3 екз.) Індійський океан; (2 екз.) Тиморське море, 7.05.1966 р. (Корабельніков Л. В.).

Tectus noduliferus (Lamarck, 1822): (1 екз.) 1986 р. (Натальський Ю. А.); (1 екз.) Індійський океан, 1983 р. (Акуленко).

Tectus pyramis (Born, 1778): (2 екз.).

Tectus triserialis (Lamarck, 1822): (1 екз.) Філіппінські острови, 2004 р. (від Фельдмана О. Б.).

Tegula Lesson, 1833

Tegula argyrostomum (Gmelin, 1791): (2 екз.) 1883 р.

Tegula rustica (Gmelin, 1791): (9 екз.) Японське море, затока Золотий Ріг, бухта Шамора, 1971 р., на березі (Жолудь Т. П.); (3 екз.) о. Сахалін, південна частина, 1983 р., на літоралі.

Родина Trochidae Rafinesque, 1815

Clanculus Montfort, 1810

Clanculus coralinus (Gmelin, 1791): (3 екз.) Середземне море, 1981 р.

Clanculus jussieui (Payradeau, 1826): (1 екз.) Середземне море, 1981 р.

Clanculus pharaonis (Linnaeus, 1758): (1 екз.) 1848 р.

Clanculus puniceus (Philippi, 1846): (1 екз.) 1848 р.

Gibbula Risso, 1826

Gibbula drepanensis (Brugnone, 1873): (1 екз.) Середземне море, 1981 р.

Gibbula guttadauri (Philippi, 1836): (1 екз.) Середземне море, 1981 р.

Ethalia H. Adams & A. Adams, 1854

Ethalia guamensis (Quoy & Gaimard, 1834): (1 екз.) південний В'єтнам, 2006 р. (від Фельдмана О. Б.).

Monilea Swainson, 1840

Monilea callifera (Lamarck, 1822): (1 екз.) о. Калімантан, 2004 р., на мілководді (від Фельдмана О. Б.).

Monodonta Lamarck, 1799

Monodonta labio (Linnaeus, 1758): (1 екз.) Атлантичний океан (?), 1848 р.; (3 екз.) 1983 р.

Monodonta nebulosa (Forskål, 1775): (1 екз.) Червоне море; (3 екз.) там же, 2012 р.

Monodonta sp.: (1 екз.) *Turbo viridulus* Kryn. (Рис. 4, 5).

Oxestele Pilippi, 1847

Oxestele sinensis (Gmelin, 1791): (2 екз.) Південна Африка, м. Доброї Надії, 1848 р.

Phorcus Risso, 1826

Phorcus lineatus (daCosta, 1778): (1 екз.) 1984 р.

Phorcus richardi (Payradeau, 1826): (1 екз.) Середземне море, Алжир, Анаба, 1971 р. (Гусаков Ю.).

Phorcus turbinatus (Born, 1778): (2 екз.)

Середземне море, 1848 р.; (2 екз.) Середземне море, Алжир, Анаба, 1971 р. (Гусаков Ю.).

Pseudostomatella Thiele, 1924

Pseudostomatella decolorata (Gould, 1848): (1 екз.) 1981 р.

Steromphala Gray, 1847

Steromphala adriatica (Philippi, 1844): (2 екз.) Чорне море, 1848 р.; (5 екз.) Чорне море, узбережжя Кара-Дага, 1965 р. (Якушенко Б. М.); (1 екз.) там

Рис. 4. *Monodonta* sp. (в колекції під назвою *Turbo viridulus* Kryn.) L 28,3 мм

Fig. 4. *Monodonta* sp. (in collection named *Turbo viridulus* Kryn.) L 28,3 мм

636	—	striatus. L. fofs.—Вольнь.	2
637	—	turgidulus. Broch. fofs.—Вольнь.	2
638	—	Turbo pagodus. L.—Инд. Океанъ.	3
639	—	modulus. L.—Красное море.	4
640	—	labio. Blain.—Атлант. Океанъ.	3
641	—	viridulus. Kryn.	1
642	—	tesselatus. Gm.—Средиз. море.	1
643	—	canaliculatus. Lm.	8
644	—	fragarioides. Lm.—Средиземное море.	2
645	—	araonis. Bast. foss.—Вольнь.	1
646	—	mamilla. Andr. foss.—Вольнь и Подолія.	4

Рис. 5. Сторінка із каталогу. Родина Trochidae (Фото Ю. Гуглі)

Fig. 5. Catalog page Familia Trochidae (Foto by Yu. Guglya)

907	—	undecimcostata. Fisch.	1
908	—	cypria. Gm.—Средиз. море.	2
909	—	longicosta. Lm.	1
910	—	luteola. Lm.	1
911	—	octocostata. Kryn.	1
912	—	angulosa. Lm.	1
913	—	chlorosticta. Gm.	1
914	—	granularis. Gm.—Европа.	1
915	—	umbella. Gm.—Африка.	2
916	—	miniata. Born.—Африка.	3
917	—	radians. Gm.—Новая Зеландія.	1

Рис. 6. Сторінка із каталогу. Родина Patellidae (Фото Ю. Гуглі)

Fig. 6. Catalog page. Familia Patellidae (Foto by Yu. Guglya)

- же, 11.02.2005 р., на літоралі (Фандікова М. В.); (4 екз.) Чорне море, передмістя Севастополя, 2006 р. літораль; (3 екз.) Середземне море, 1981 р.
- Steromphala albida* (Gmelin, 1791): (3 екз.) Середземне море, 1981 р
- Steromphala cineria* (Linnaeus, 1758): (12 екз.) Середземне море, 1848 р.; (2 екз.) Чорне море, 1875 р.
- Steromphala divaricata* (Linnaeus, 1758): (10 екз.) Чорне море; (5 екз.) там же, 1848 р.; (6 екз.) Чорне море, узбережжя Кара-Дага, 1965 р. (Якушенко Б. М.); (4 екз.) там же, 2005 р., на літоралі (Фандікова М. В.); (22 екз.) Чорне море, північне передмістя Мангалії, Сатурн, 22.07.1986 р., на березі (Жолудь Т. П.); (1 екз.) Чорне море, передмістя Севастополя, 2006 р., літораль.
- Steromphala umbilicalis* (daCosta, 1778): (1 екз.) Середземне море; (17 екз.) там же, 1848 р.
- Thalotia* Gray, 1847
- Thalotia conica* (Gray, 1847): (2 екз.) Австралія, Новий Південний Уельс, Batmen Bay, Lilly Pilly, 1997 р., на березі (Друльова І. В.).
- Trochus* Linnaeus, 1758
- Trochus ferreirai* Bozzetti, 1996: (1 екз.) Філіппінські острови, 2008 р. (від Фельдмана О. Б.).
- Trochus maculatus* Linnaeus, 1767: (2 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (3 екз.) там же, 1883 р.; (1 екз.) Індійський океан, атол Каргадок-Карахос, 1978 р. (Шельман Г. Є.); (1 екз.) о. Калімантан, 2004 р., на мілководді (від Фельдмана О. Б.).
- Trochus maculatus verrucosus* Gmelin, 1791: (2 екз.) 1981 р.; (1 екз.) о. Калімантан, 2004 р., на мілководді (від Фельдмана О. Б.); (1 екз.) південний В'єтнам, о. Фукуок, 30.03.2007 р., гл. 1 м, серед каміння (Москалець І. П.).
- Trochus radiatus* (Gmelin, 1791): (4 екз.) 1848 р.
- Trochus spinosus* (Gmelin, 1791): (2 екз.) 1848 р.; (2 екз.) Індійський океан, 1848 р.
- Umbonium* Link, 1807
- Umbonium costatum* (Kiener, 1838): (7 екз.) Японське море, 1981 р.; (25 екз.) Японське море, затока Пос'єта, бухта Сторожева, 26.07.1980 р., на літоралі.
- Umbonium vestiarum* (Linnaeus, 1758): (11 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (7 екз.) південний В'єтнам, 2008 р. (Єременко В. І.); (4 екз.) 2012 р.
- Родина Angariidae** Gray, 1857
- Angaria* Röding, 1798
- Angaria delphinus* (Linnaeus, 1758): (9 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (1 екз.) Філіппінські острови, 2000 р. (від Фельдмана О. Б.); (1 екз.) там же, 2004 р. (від Фельдмана О. Б.).
- Angaria melanacantha* (Reeve, 1842): (1 екз.) Філіппінські острови, 2007 р. (від Москалець І. П.).
- Angaria vicdani* Kosuge, 1980: (1 екз.) Філіппінські острови, 2000 р. (від Фельдмана О. Б.).
- Родина Turbinidae** Rafinesque, 1815
- Astrarium* Link, 1807
- Astrarium stellare* (Gmelin, 1791): (3 екз.) Карибське море, Сан-Домінго, 1848 р.
- Bolma* Risso, 1826
- Bolma girgillus* (Reeve, 1842): (1 екз.) Філіппінські острови, 2000 р. (Від Фельдмана О. Б.); (4 екз.) там же, 2009 р. (від Фельдмана О. Б.).
- Bolma rugosa* (Linnaeus, 1758): (3 екз.) Середземне море, 1848 р.; (2 екз.) там же, 1884 р.; (2 екз.) там же, 1981 р.; (1 екз.) там же, 1981 р. (Шульман Г. Є.).
- Guildfordia* Gray, 1850
- Guildfordia yoka* Jousseaume, 1888: (1 екз.) Філіппінські острови, 2001 р. (від Фельдмана О. Б.).
- Lithopoma* Gray, 1850
- Lithopoma caelatum* (Gmelin, 1791): (4 екз.) без етикеток; (3 екз.) Карибське море, о. Куба, 1968–1973 рр., на березі (Бочкарьова Н.).
- Lithopoma phoebeum* (Röding, 1798): (3 екз.) 1848 р.; (3 екз.) Карибське море, о. Куба, 1968–1973 рр., на березі (Бочкарьова Н.).
- Lithopoma tuber* (Linnaeus, 1758): (3 екз.) 1848 р.; (15 екз.) Карибське море, о. Куба, 1968–1973 рр., на березі (Бочкарьова Н.); (1 екз.) Карибське море, 1981 р.; (3 екз.) о. Куба, Тарара, 18 км NE Гавани, 07.1991 р., на березі (Сумароков О. М.); (1 екз.) Карибське море, Коста-Ріка, 08.2016 р., на березі (від Фельдмана О. Б.).
- Lunella* Röding, 1798
- Lunella cinerea* (Born, 1778): (2 екз.) Австралія, 1848 р.
- Lunella smaragdus* (Gmelin, 1791): (1 екз.) Нова Зеландія, 1875 р.
- Lunella torquata* (Gmelin, 1791): (1 екз.) Австралія, 1981 р.
- Megastraea* McLean, 1970
- Megastraea undosa* (Wood, 1828): 1 екз.
- Potaulax* Gray, 1850
- Potaulax gibberosus* (Dillwyn, 1817): (1 екз.) 1984 р.
- Turbo* Linnaeus, 1758
- Turbo argyrostomus* Linnaeus, 1758: (3 екз.) Індійський океан, 1848 р
- Turbo bruneus* (Röding, 1798): (5 екз.) 1984 р.; (2 екз.) південний В'єтнам, о. Фукуок, 30.03.2007 р., гл. 1 м, серед каміння (Москалець І. П.).
- Turbo canaliculatus* Hermann, 1781: (2 екз.) Середземне море, 1848 р.
- Turbo castanea* Gmelin, 1791: (3 екз.) Карибське море, 1848 р.

- Turbo chrysostomus* Linnaeus, 1758: (2 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (3 екз.) 1983 р.
- Turbo cidaris* Gmelin, 1791: (1 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (1 екз.) 1977 р.
- Turbo cornutus* Lightfoot, 1786: (1 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (3 екз.) Японія, доставлений під час навколосвітньої подорожі на кліпері «Гайдамака», 1877 р. (Савченко П.Н.); 1 екз.
- Turbo imperialis* Gmelin, 1791: (1 екз.) Китай, 1848 р.
- Turbo intercostalis* Menke, 1843: (2 екз.) Індійський океан.
- Turbo magnificus* Jonas, 1844: (1 екз.) 1981 р.
- Turbo marmoratus* Linnaeus, 1758: (3 екз.) Індійський океан, 1848 р.; (3 екз.) там же, 1875 р.; (1 екз.) 1984 р.
- Turbo petholatus* Linnaeus, 1758: (8 екз.) Індійський океан, 1848 р.
- Turbo radiatus* Gmelin, 1791: (2 екз.) Червоне море, 1848 р.
- Turbo sarmaticus* Linnaeus, 1758: (1 екз.) Південна Африка, 2004 р. (Від Фельдмана О. Б.).
- Turbo setosus* Gmelin, 1791: (1 екз.) Індійський океан, Сейшельські острови, 1983 р. (Макурін Ю. А.).
- Uvanilla* Gray, 1850
- Uvanilla buschii* (Pilippi, 1844): (1 екз.) 1984 р.
- Uvanilla olivacea* (Wood, 1828): (2 екз.) Карибське море.
- Родина Phasianellidae** Swainson, 1840
- Phasianella* Lamarck, 1804
- Phasianella australis* (Gmelin, 1791): (7 екз.) Австралія, 1877 р.
- Tricolia* Risso, 1826
- Tricolia pullus* (Linnaeus, 1758): (5 екз.) Чорне море, узбережжя Кара-Дага, 18.07.1946 р., на літоралі; (3 екз.) там же, 11.02.2005 р., на літоралі (Фандікова М. В.); (5 екз.) Чорне море, 1963 р., на літоралі (Колодько К. М.); (230 екз.) Чорне море, 1981 р.; (300 екз.) Чорне море, північне передмістя Мангалії, Сатурн, 22.07.1986 р., на березі (Жолудь Т.П.); (53 екз.) Чорне море, передмістя Євпаторії, 2016 р., на березі (Падалко В. І.); (3 екз.) Чорне море, узбережжя південного Крима, 2006 р., літораль.

-
- ABBOTT, R. T., DANCE, S. P. (2000) *Compendium of Seashells*. New York, E. P. Dutton, Inc.
- ANISTRATENKO, V. V., KHALIMAN, Y. A., ANISTRATENKO, O. Yu. (2011) *Molluski Azovskogo moria*. Kyiv, Naukova dumka.
- ANSEEW, P., GOTO, Y. (1996) *The Living Pleurotomariidae*. Osaka, Elle Scientific Publication.
- BOUCHET, P., ROCROI J.-P. (2017) Revised classification, nomenclator and typification of gastropod and monoplacophoran families. *Malacologia*, 61(1–2), 526.
- HOWORTH, P. C. (1978) *The Abalone Book*. California, Naturegraph Publication.
- KANTOR, YU. I., SYSOIEV, A. V. (2007) *Morskiye i solonovatyie briukhonogie moliuski Rossii*. Moskva, Tovarishestvo nauchnykh izdanij KMK.
- WILSON, B. (1994) *Australian Marine Shells*. West Australia, Odyssey Publication.